

Türkiye Cumhuriyeti
Ankara Üniversitesi
Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü

غَايَةُ مِلِّيَّةٌ

استفول سعادت ولسند .

جمعه ايرتسى وپازار ايرتسندن باشمه هر کون چيقار

سياسى ، علمى ، ادبى ، اقتصادى غزتهدر

Gâye-i Milliyye

İstiklâl ve Sa'âdet-i Vatandır

Cumartesi ve Pazartesiinden Başka Her Gün Çıkar
Siyâsî, 'İlmî, Edebî, İktisâdî Gazetedir

Sivas 1921
(TIPKIBASIM)

Yayına Hazırlayan
Çiğdem ASLAN – Mustafa TOKER

ANKARA - 2009

ISBN: 978-975-482-831-3

ANKARA ÜNİVERSİTESİ BASIMEVİ
İncitaşı Sokak No: 10
06510 Beşevler/ANKARA
Tel: 0 (312) 213 66 55
Basım Tarihi:28/09/2009

SUNUŞ

600 yılı aşkın bir süre tarih sahnesinde kalan Osmanlı Devleti, son dönemlerinde çağdaş gelişmelerin dışında kalmış ve 20. yüzyılın başlarındaki I. Dünya Savaşı'ndan yenik çıkarak, varlığını yitirmiştir. Tarih boyunca çok sayıda devlet kurmuş olan Türk ulusu, bağımsız yaşama geleneklerinden kaynaklanan güdülerle kısa zamanda örgütlenmiş ve yeni bir devletin temellerini atmıştır. Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde hem emperyalist işgalci güçlere karşı hem de Saray ile onun hükümetine karşı verilen mücadelede, 19 Mayıs 1919 tarihi, Türk Kurtuluş Savaşı açısından bir başlangıç noktasıdır. Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a çıkması, mücadelenin önderliğini üstlenmesi, Anadolu'da kısa zamanda ulusal bir örgütlenmenin de yolunu açmıştır.

Türk Kurtuluş Savaşı'nda genelgeler ve kongreler dönemi olarak bilinen 1919'un yaz ayları, Türk ulusunun, Mustafa Kemal Atatürk etrafında birleşmeye başladığı bir sürece de tanıklık etmiştir. Bu süreçte Amasya Genelgesi, Erzurum Kongresi ve Sivas Kongresi, Türk Kurtuluş Savaşı'nın örgütlenmesinde olduğu kadar, ulusal iradenin belirmesi ve demokratikleşmesi açısından da önemlidir. Özellikle bir kurucu meclis gibi çalışan Sivas Kongresi, Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin ve onun icra organı niteliği taşıyan Heyet-i Temsiliye'nin kurulması açısından, yeni Türk devletinin temellerinin atıldığı bir siyasal girişim olarak tarihe geçmiştir.

Türk Kurtuluş Savaşı, askeri ve siyasi olduğu kadar, sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik açıdan da incelenmeye değer olaylarla doludur. Mustafa Kemal Paşa'nın önderliğinde birleşen Türk halkının topyekûn mücadelesinin bir sonucu olarak tarihe mâl olmuştur. Bu süreçte bazıları cephede savaşırken bazıları siyasal faaliyetlerde bulunarak, bu kutsal isyanda etkin rol oynamışlardır. Kimi aydınlar ise basın-yayın faaliyetleriyle Türk Kurtuluş Savaşı'nın neferi gibi çalışmışlardır. Söz konusu faaliyetlerin çoğu yerel nitelik taşısa da, ulusal örgütlenmeye kendi güçleri oranında emek harcamışlardır.

Bu yayınlardan biri de, 2 Mart 1921'de Sivas'ta çıkarılan Gâye-i Milliye Gazetesi'dir. Gâye-i Milliye, Anadolu'nun sesi olmuş ve mücadeleye önderlik eden kadronun görüşlerini yansıtmıştır. Tam koleksiyonu Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü'nde bulunan Gâye-i Milliye'nin, Sivas Kongresi'nin 90. yılında tıpkıbasımının yayımlanması, bizleri tekrar Milli Mücadele yıllarına götürecektir ve kendi tarihimizi doğru anlamamıza katkı sağlayacaktır. Devrim tarihimiz açısından önemli bir materyal niteliği taşıyan Gâye-i Milliye ve benzeri gazete ile dergilerin, günümüz Türkçesi ile tıpkıbasım şeklinde yeniden yayımlanmasının, konuyla ilgilenen araştırmacılara ve tarih meraklılarına yeni ufuklar açacağına kuşku yoktur.

Prof. Dr. CEMAL TALUĞ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ
ANKARA-2009

ÖNSÖZ

1918-1922 yılları arasındaki Mütareke Dönemi, Türkler ve Türkiye açısından çöküş ve yeniden doğuş yıllarıdır. Bu dönemde bir yandan çok uluslu ve çok kültürlü bir imparatorluk tarihin derinliklerine doğru yol alırken, diğer yandan çok farklı temellere dayanan, genç bir ulusal devletin doğum sancıları yaşanmıştır. Gazi Mustafa Kemal'in önderliğindeki bu süreçte, Anadolu toprakları, içe ve dışa dönük olarak çok çetin siyasi ve askeri çatışmalara sahne olmuştur.

Milli Mücadele olarak da bilinen Türk Kurtuluş Savaşı'nın kazanılması ve yeni bir Türk devletinin kurulması halkın topyekûn mücadelesinin bir sonucudur. Bağımsızlık ve özgürlük; asker, bürokrat, eşraf, toprak sahibi, din adamı, gazeteci gibi hemen her meslek grubundan ve her düşünceden insanın katılımıyla elde edilmiştir. Söz konusu gruplar önce kongreler, daha sonra da TBMM'deki çalışmalarda seslerini duyurmuşlar, düşüncelerini dile getirmişlerdir. Bu bağlamda Erzurum ve Sivas Kongreleri gibi siyasal girişimler, Türk Kurtuluş Savaşı'nın kazanılması açısından, doğal olarak da yeni Türk devletinin kurulması yolunda önemli kırılmalardır. Erzurum'da yayımlanmış olan Albayrak ve Sivas'ta vücut bulan İrâde-i Milliye gazeteleri, Doğu Anadolu'dan yükselen bağımsız ve özgür yaşama çığı olduğu kadar, mücadelenin daha ilk günden itibaren halkla ilişkiler boyutunun ne denli ileri olduğunu gösteren çabalardır.

Söz konusu süreçte Milli Mücadele'nin kazanılmasında rol oynayan etkenlerden biri de basın-yayın faaliyetleridir. Gâye-i Milliye Gazetesi de bu süreçte belli bir misyonla, kısa bir dönem, ama etkin bir rol üstlenmiştir. Gâye-i Milliye, siyasi, ilmi, edebi ve iktisadi gazete başlığıyla 2 Mart-29 Nisan 1337 (1921) tarihleri arasında Sivas'ta yayımlanmıştır.

Maksud Azmi'nin sahibi olduğu gazetenin, mesul m¼d¼rl¼đ¼n¼ önce Zeki Ertuğrul, sonra da Ahmet Faik yapmıştır.

Cumartesi ve pazartesi g¼nleri yayımlanmayan G¼ye-i Milliye, adres olarak Sivas'ta "H¼k¼met Caddesi'nde özel daire"yi göstermiştir. G¼ye-i Milliye'nin temel sloganı "G¼ye-i Milliye istiklal ve sa'âdet-i vatandır" şeklinde ifade edilmiştir. Maksud Azmi, Mehmet Fazlullah, Sadullah, Celal Cengiz ve Deliceoğlu H. A. beyler gibi şahışların başlıca yazarları olduğu gazete, ulusal m¼cadelenin en etin g¼nlerinde Sivas'tan y¼kselen ulusal ses olmuştur.

G¼ye-i Milliye Gazetesi'nin tıpkıbasımı, Osmanlı paleografyasından yeni T¼rk harflerine bire bir transkript edilmesiyle gerçekleştirilmiştir. Tıpkıbasım ile orijinal gazetenin ebatları da aynıdır. Gazetede yıpranma veya diğer nedenlerle okunamayan yerler "....." şeklinde boş bırakılmıştır. Özel isimler ve yazım kuralları, Osmanlı paleografyasında okunduğu şekliyle yazılmıştır. Hemze işareti için (), ayını göstermek için ise () işareti kullanılmıştır.

G¼ye-i Milliye Gazetesi'nin tıpkıbasımı, Ankara Üniversitesi, T¼rk İnkılâp Tarihi Enstit¼s¼'nde görev yapan uzmanlardan iğdem Aslan ve Mustafa Toker tarafından gerçekleştirilmiştir. Kendilerine çabalarından ve titiz çalışmalarından dolayı teřekk¼r eder, söz konusu tıpkıbasımın araştırmacıların, tarih meraklılarının ve diğer ilgili çevrelerin akademik etkinliklerine ışık tutmasını dilerim.

PROF. DR. TEMUIN FAİK ERTAN
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
T¼RK İNKILÂP TARİHİ ENSTİT¼S¼ M¼D¼R¼
ANKARA-2009

غایه ملیه استقلال و سعادت و طمان . جمعه و از ایزد شدنن باشقه هر کون چیقار سیاسی، علمی، ادبی، اقتصادی غزته در	۱ - ییل - ۱ - صانی - ۱ - دانسه . وزیر اهدر صاحب امتیاز : معقود عزیزی غزته ایشری ایچین اداره مأموری ایله کورنیشیلیر . سنه لکی : ۲۰۰۰ الی آیینی : ۱۷۵ : اوج ایلیتی : ۹۰ غر و شدر تکه اهالیسی و طریزون روملری بولک ملت جمعی حکومتندن باشقه هیچ برحکومتی طایفه بورز دیوردل . یونانیلیل اشغال ایتنکلی یوردلیر زنده اهالی اسلامیدن جبر و تضییقه رأی و امضا بولالمقده درل .	تلفراف ادسی : سیواس - غایه ملیه کون یکن غزته لر اون غر و شدر کدیشیزه ایوان یازیلر بیخینه قول اوارد و اصیبر . ادار خالسی : سیواسده حکومت جایدستند - خصوصی داتره

اورده و صاحب الاموال ایلان سورگرا

مسلك و غایه منر

نه یازاجزه نامل زاجیزه تریه اولاشه منر ؟

غایه ملیه (غزای اهالیکن حقوقه تغلب و تشدیک فتنه ، محافظه اسلکم قوانینه و خلاصه دسیلیشه سی و غیرت ایدیجک ، دغری فکرلک نهالامر غلبه ایشری حقیقتد قناعت قویسی اولدیندن شقیدتاه هدف اولاندن قورقاپوب خط و حرکتده ثبات کورستر چکندر .

غایه ملیه (دانما حکمران اولان قصورمزی و مسالک حره اصحابک بر منکندنه قنذاتی و هراینه آلیتلیق کی میبشت دردینک کوریکنی دانما دوشونه چک و بوتون مناسی ایله هر ذواتک بو منکندنه ندرتسک ملت ایچین حقیقه بر فلاکت اولدانی هیچ بر وقت دختدن چیقارمیرق دانما بو واردنه جایله چکندر .

غایه ملیه (بولک ایشری حصوله کتیرک مطلقاً ایچون جاقزمنه متوافق اولدقده سلم بر منطک و منزل برساننده مطلوب اولان تأیری حصوله کتیر، چکنه قائل اولدقندن مسکندنه بوطریق ایختاه ایله چکندر .

غایه ملیه (باشته لک دماغلر نه نشو ناسی قایل اولیلان فکرلک انلر قبول اندیرانه نه چالیسقی کی افا عیاض مسایه نه تاپت ویرمک (مجاهدت حکایه یالکز علم و عرفان ایله اولور) مطالعه سی در خاطر ایله منکندنه حقیقی ایجهاداره حقیقی مباحثلر وقوعه کتیرک ایسته چکندر .

غایه ملیه (اهالی قیصال حرمیوه به باغلاقی ارکاجبات منکندنکی منفی اولدورق مرابته ملیه قوتل اسلاره ایقا ایجت اسلاره کندیسی ایچین بوجیهی پوله چکندر .

غایه ملیه (افکار حرمیوه بی مأوسده سوق ایدیجک ب نسل جینید حقدنه داخنده ، خارجهه انما ، اسکنسته چک اسحوک هر زنده اولورسه و هر کیده کوریلورسه کورلوسن عالیباردی کسه چک و تکبیل قوت و قدرن ایله آتک اولورسه حرمی کندیسه بر طمنا عد ایله چکندر .

غایه ملیه (تنکر بر موجودتسک و کلی اولان جنات سیاسییه واداریده ای ایشره و طیفه تک حسن ایسی طریقه یان چکندر .

غایه ملیه (تجریه لر دوردرینه خاقه چکنک و تحقیق قلبیات ایله اونراشقی مسکنکی بول ایشریکندن هیچ بر زمان نظرله منویا بویق و غیره سی مجھول ایشرله اوغراشیمه چکندر . لک کورندیک غایه اهالیکن ایجتاجانه و منکندنک احوال و دویسمه نظر اول اولدولوقین مالترنده میوه ویردیجک قلبیات و اجرا آت پروردیمک اوله چکندر .

غایه ملیه (خادملری تیجه ایزدن زاید اسباب مولدرلی اعتباریله کوز اولوشه الهیق و محاکمی اولقندن پروردیمکدر هیچ بر وقت بیک تاره تابع اولق علقه اندیشولر وید چکندر .

غایه ملیه (ایجهی ایشرده یالکز (حق) نزاریه سنه بیون اکیچک اولورسه تنکامک مشکلاهدامداف ایدر چکنی دخی مدرکدره آتک ایچون محیط احوال و حرمه سی دانما کوز اوکنده بولدریله قوتلا : هنوزکی کتساب ایلمش برحقک سوک دودجه بر خریته کوز اولانکشدن نامل بر تیجه دودغه چکنی دوشونه چک و اکا کورده بر بول طوبه بر چکندر .

غایه ملیه (قانون تکامل خار سنده اییلان ندرک و بولمان س ندرک دا ا عکسی تیجه ایله تیجه لکی تقدیر و قانده تنکامک ایجتاجاتی بولندانی محلی نظر دفته الهی (غایه) و (منافع مجموعیه) نایسه قانداکدر ایختیار ایده چک و

الك صوڪ تلغرافلر

تبلیغ دسی

- ۱ - غراب جهیسی : سرای کوی منقله سنه دوشنک رکتف ثولی بوقول طایغ شیان اشکرتنه ایله بیک ایسته بش ایسهه قلمنا طعز ترقدن ندرس شیانله طرد ایشدر .
- ۲ - دیگر چه برده سکونت اوردد :

(تنکه) اهالیسنک شکایاتی

تنکه باده و مدافعه حقوق ریسی و اعضاسیبه اشرف و شیراندن برچوق اضلاله آتی تنکی تلفرافنامه وارد اولشدر :

تنکه ۳۳ - شرایط ایکی سنه در ملک زنده فرانسه مدنی ثانه کسان یانلیردن بولک و مساجیل جسدلریله دولدران قبولدن ، بغر یق غضب اوشان اولاندن ، صرف اسلام اولدقاری ایچون زندانزه آیلان مصصوملردن صرف منفذلرینه و کسه لرینه کیرمک اوزده بلا سیب اشرف و تمیزلدن جیراً تحصیل اولتان یوز پیکلجه ، ایزاردن و احوال مالیسی دولایه ایسته یانلیری تأدییه ایده من ذوالیلری تیپیدن سلاح بویما تضییق ایله اهالی اسلامیدن ازمیلره قل عام ایشریکدن باشقه برشی کورمدهک ، فرانسرلرک شسو ، نظام و قیاجی ایختیارلیردن ساجی بدمک بشیر قدر نشوز بک نفوسه بالغ اولان بزماطنه یلیری بون ماملکلاری ترک ایچک صورتیه چیقارده فرانسرلرله مجاهدیه سوق ایندی . آمال ملیه تنک استحصالدن باشته هیچ بر شی نقیب ایچین بزرلرک یقنده موجودیت ملیه منری اولوردا نظر ندرده انبات ایدیجکدر . فقط شرق مسله تنک حل ایچون لوندده اجنات ایدن قورقارنک شو آن تشکبلره فرانسرلرک آتانه و تحلیس نسه موفق اوله بیان برطاق مجر و قزرای اسلامیدن تهبید ایچک اسلام اسمنی قنایه یق کندیسی اسلام سننده کورتمن ازمیلر و سائر اهالی غیر مسلمدن اولوب و قط اسلام اسمنی طاشیان حرمین عرب یهودیتری و فرانسر باره سنه طبع ایندن دوسز و منکته علائمه سز بر فچ سرمری الهه ایچک سوورتیه کندی اولوریه ای مطوبلامق غزته و بولنده قزای شیر آلدی استحصال وطن ایچون چالیشان بو یوزدونه بو تون منکندنکی ترک ایچش اولان بشوز بیک اطنه سلمان و توزکری چه لوده فرانسرلره بر سنه ندیری قارشی قارشیه مجاهده ایچکده درل . بنااً علیه اولدوره

بویله چه شدی مشکل کورین احوالک حین فعله ایصالی قولایک برمچکندر .
(غایه ملیه) منکندنه بر محافظه اضلاله تشکلیاتی (SERVICE DORDRE) وجوده کتیرمکده معسر مناسی ایله چکندر .

غایه ملیه (قنطاف و قیافنده تهریک و تحمیدن باشته مامله کورماملک ایسته ندرک عمومی یشلره قارشرینه - قونعاک هر زمان او سوورلجه چولای دائرة امکان داخنده کورمه کیدنک نانی - طرفدار اولدیندن تشبیک دوعریه شیرلی اولدیغی بیلدیکی ایشرده ، منافع عمومی نانه کورمک ایچک احوال داخنده عد ایشریک صونو قانلردن و مکدر اولدیجک و نایه معنی ندرده دام ایله چکندر .

غایه ملیه (هر ایسهه و قنط اولداده ماملع عوبده ایک شرطلندن بری قنایته - بو ترم ایشدر دیک چالیشقی لزومه و فرانسرلرک (FUESACRE) ویدکاری شوق وجدانه اوغراشقی بوجیه ندرد و یاریم ندرلرک هیچ بر وقت نتایج معلوبه حصوله کتیرمه چکنه قاندر .

غایه ملیه (حقیقتله کوز قانایه چقی و حقیقتلری کوروب بر مساعد احتمالات قارشی چاره لی کورسه چکندر .

Gâye-i Milliyye <i>İstiklâl ve Sa`âdet-i Vatandır</i>	Yıl 1 Sayı: 1 - Dânesi Yüz Pâradır	Telgrâf İdâresi: Sivas Gâye-i Milliyye
	Sâhib-i İmtiyâzı: Maksûd `Azmi	Günü Geçen Gazeteler On Guruşdur.
	Gazete işleri için idâre me`muru ile görüşülür.	Kayıt işimize uyan yazılar memnûniyetle kabul olunur ve basılır.
	Seneliği: 300, Altı Aylığı: 175 , Üç Aylığı 90 Guruşdur.	İdâre-hânesi: Hükûmet Câddesinde – Husûsi Dâ`ire
Cumartesi ve Pazartesinden Başka Her Gün Çıkar		
Siyasî, İlmî, Edebî, İktisâdî Gazetedir		
Teke ahâlîsi ve Trabzon Rumları Büyük Millet Meclisi Hükûmet'inden başka hiçbir hükûmeti tanımıyoruz diyorlar. Yunanlılar işgâl ettikleri yurdlarımızda ahâlî-i İslâmî'yeden cebr ve tazyikle re`y ve imzâ toplamaktadırlar.		

Özümüze vâcib olan edâdan sonra

Meslek ve Gâyemiz

Ne yapacağız, nasıl yazacağız, nereye ulaşacağız?

Gâye-i Milliyye fukarâ-yı ahâlînin hukûkuna, tagallüb ve teneffüzün ref`ine, muhâfaza-i ahkâm-ı kavânîne ve hulâsa disipline sa`i ve gayret edecek, doğru fikirlerin nihâyetü'l-emr galebe ettiği hakkında kanâ`at-i kaviyesi olduğundan tenkîdâta hedef olmakdan korkmayıb hatt ve hareketinde sebât gösterecektir.

Gâye-i Milliyye dâ`imâ hükûmrân olan kusurumuzu, mesâlik-i hüre-i eshâbının bu memleketde fikdânını ve her işe aylıklılık gibi ma`îşet derdinin girdiğini dâ`imâ düşünecek, bütün ma`nâsı ile hür zevâtın bu memleketde nedretinin millet için hakîkaten bir felâket olduğunu hiçbir vakit zihninden çıkarmayarak dâ`imâ bu vâdîde çalışacaktır.

Gâye-i Milliyye büyük te`sîrler husûle getirmek mutlaka bagırıp çağırmağa mütevakkıf olmadığına, selîm bir mantığın, mu`tedil bir lisânın da matlûb olan te`sîri husûle getireceğine kâ`il olduğundan mesleğinde bu tarîki ihtiyâr eyleyecektir.

Gâye-i Milliyye başkaların dimâglarında neşv ü nemâsı kâbil olmayan fikirlerin onlara kabul etdirilmesine çalışmak gibi iknâ`iyâtsiz mesâ`iye nihâyet vermek “Mücâhidât-ı fikriye yalnız `ilm ve `irfân ile olur.” mütâla`asını der-hâtır ile memleketimizde hakîki ictihâdlar, hakîki mübâheseler vukû`a getirmek isteyecektir.

Gâye-i Milliyye ahâlîyi mesâlih-i 'umûmiyeye bağlamak ona hayat-ı memleketdeki menfâ'ati anlatarak murâkabe-i milliyeyi kuvvetli esâslara ibtinâ etmek asıllara kendisi için bir vecîbe bilecektir.

Gâye-i Milliyye efkâr-ı 'umûmiyeyi me'yûsiyyete sevk edecek, nesl-i cedîd hakkında dâhilde, hâricde i'timâd eksiltecek ahvâlin her nerede olursa ve her kimde görülürse görülsün 'aleyhdârı kesilecek ve tekmîl kuvvet ve kudreti ile anın üzerine hücumu kendisine bir vazîfe 'add eyleyecektir.

Gâye-i Milliyye mütefekkir bir mevcûdiyetin vekîli olduğundan hayat-ı siyâsiye ve idâriyede iyi işlere vazîfenin hüsn-i ifâsı nazarıyla bakacaktır.

Gâye-i Milliyye tecrübeler devrine hâtime çekmek, tahakkuk-ı fa'aliyât ile uğraşmak mesleğini kabul ettiği için hiçbir zamân nazariyâta maglûb olmayacak ve semeresi meçhûl işlerle uğraşmayacaktır. Anın gözetdiği gâye ahâlinin ihtiyâcâtına ve memleketin ahvâl-i rûhiyesine nazaran evvel-be-evvel yakın zamânlarda meyve verecek fi'liyât ve icrâta yer vermek olacaktır.

Gâye-i Milliyye hâdiseleri netîcelerinden ziyâde esbâb-ı müvelledeleri i'tibârıyla göz önüne alacak ve muhâkemâtını o noktadan yürüdecektir. Hiçbir vakit ilk te'sire tâbi' olmak 'illeti ile ma'lûl olmayacaktır.

Gâye-i Milliyye ictimâ'î işlerde yalnız hak nazariyesine boyun eğilecek olursa tekâmülün müşkilâta tesâdüf edeceğini dahî müdriktir, anın için muhîtin ahvâl-i rûhiyesini dâ'imâ göz önünde bulundurulacak ve meselâ: henüz yeni iktisâb edilmiş bir hakkın son derecede bir hürriyetle kullanılmasından nasıl bir netîce doğacağını düşünmek ve ana göre bir yol tutacaktır.

Gâye-i Milliyye kânûn-ı tekâmül hâricinde yapılan şeylerin, söylenen sözlerin dâ'imâ 'aksi netîceler ile netîcelendiği takdir ve kâ'ide-i tekâmülün icâbâtını ve bulunduğu muhîti nazar-ı dikkate alarak gâye ve menâfi'-i 'umûmiye namına fedâkârlıklar ihtiyâr edecek, ve böylece şimdi müşkil görünen ahvâlin hayyiz-ı fi'le îsâlini kolaylaştıracaktır.

Gâye-i Milliyye memleketde bir muhâfaza-i intizâm teşkilâtı SERVICE D'ORDRE vücûda getirmekte hasr-ı mesâ'i eyleyecektir.

Gâye-i Milliyye iktitâf-ı muvaffakiyâtdan, tebrîk ve tahsinden başka mu'âmele görmemek isteyenlerin 'umûmî işlere karışmalarına -vukû'âtın her zamân o sûretle cereyanını dâ'ire-i imkân dâhilinde görmediğinden nâşi- tarafdar olmadığından teşebbüzün doğru ve hayırlı olduğunu bildiği işlerde menâfi'-i 'umûmiye namına göreceğini ihtimâl dâhilinde 'add ettiği so'ukluklardan da mükedder olmayacak ve gâye-i mu'ayyenini ta'kibinde devâm eyleyecektir.

Gâye-i Milliyye her işte ve fakat en ziyâde mesâlih-i 'umûmiyede ilk şerâ'itinden biri kanâ'atle –Bu benim işimdir diyerek çalışmak lüzûmuna ve Fransızların FUESACRE dedikleri şevk-i vicdânla uğraşmak vücûbuna tereddüdler, yarım tedbîrlerin hiçbir vakit netâyic-i matlûba husûle getiremeyeceğine kâni'dir.

Gâye-i Milliyye hakîkatlere göz kapamayacak, hakîkatleri görüb gayr-ı müsâ'id ihtimâlâta karşı çâreler gösterecektir.

En Son Telgraflar

Tebliğ-i Resmî

1-Garb Cebhesi: Sarayköy mıntıkasında düşmanın bir keşif kolu Çubukludağ şimâl eteklerine ilerilemek istemiş ise de kıta'atımız tarafından Menderes şimâline tard olunmuştur.

2-Diğer cebhelerde sükûnet vardır.

Teke Ahâlisinin Şikâyatı

Teke belediye ve müdâfa'a-i hukûk re'isi ve a'zâsıyla eşrâf ve mu'teberânından bir çok imzâlarla âtfideki telgraf-nâme vârid olmuştur:

Teke 23 Şubat: İki senedir memleketimizde Fransa medeniyeti nâmına kesilen başlardan Türk ve Müslümân cesetleriyle doldurulan kuyulardan, bi-gayr-i hakkın gasb olunan emvâlden, sırf İslâm oldukları için zindânlara atılan ma'sûmlardan sırf menfa'âtlarına ve kiselerine girmek üzere bilâ-sebebe eşrâf ve mütehayizândan cebren tahsîl olunan yüz binlerce lirâlardan, ahvâl-i mâliyesi dolayısıyla isteyen paraları te'diye edemeyen zavallıları teb'iddin ve silâh ve bomba tazyîk ile ahâlî-i İslâmiyeyi Ermenilere katl-i 'âmm ettirmekten başka bir şey görmedik. Fransızların şu mezâlîm ve fecâyî'î ihtiyârlarımızdan saçıt bitmedik yetimler kadar beş yüz bin nüfûsa bâliğ olan bizim Adanalıları bütün mâ-meleklerini terk etmek sûretiyle cebhelerde Fransızlarla mücâhedeye sevk etdi. Âmâl-ı milliyenin istihşâline başka hiçbir şey ta'kîb etmeyen bizler pek yakında mevcûdiyet-i milliyemizi Avrupa nazarında da isbât edeceğiz. Fakat Şark Mes'alesi'nin halli için Londra'da ictimâ' eden konferansın şu an teşkîlde Fransızların Adana'da tahlîs-i nefse muvaffak olamayan bir takım 'acze ve fukarâ-yı İslâmiyeyi tehdîd etmek İslâm ismini takınarak kendisini İslâm sıfatında gösteren Ermeniler vesâ'ir ahâlî-i gayr-i Müslimden olup fakat İslâm ismini taşıyan Mersin Arap Yahudilerini ve Fransız parasına tama' eden yurtsuz ve memlekete 'alâkasız birkaç serseri elde etmek sûretiyle kendi lehlerine re'y toplamak gayretinde buldukları haber alındı. İstihlâs-ı vatan için çalışan ve bu yüzden bütün memleketlerini terk etmiş olan beş yüz bin Adana Müslümân ve Türkleri cebhelerde Fransızlara bir seneden beri karşı karşıya mücâhede etmektedirler. Binâen-'aleyh Londra Konferansı Fransızların bu desâ'isini anlamak istemezse bu nüfûs-ı İslâmiye kan ve ateş olacak ve-yâhud Kilikya sâhib-i aslî ve hakîkileri olan bu Türklere i'âde edilecektir.

Biz Adana halkı 'umûm milleti temsîl eden Anadolu Hükûmeti meşrû'asından mâ'adâ hiçbir ecnebî idâre ve hükûmeti kabul etmeyiz. Fransızların yaptıkları şu vaz'-ı hareketi şiddetle protesto eder, birkaç serserinin yaptıkları hiyânetini de tel'in ve red eyleriz.

Bu Türk kal'asının sâhib-i aslîlerine i'âdesi için bütün Avrupa hükûmetlerinin nazar-ı dikkatlerini celb etmekle berâber şâyed konferans bu talebimizi nazar-ı dikkate almazsa gâye-i milliyenin istihşâline kadar silâhlarımızı bırakmayacağımızı

yemin eder ve akacak kanlardan dolayı bütün mes'ûliyetin Avrupa devletlerine râci' olduğunu arz eyeriz.

Trabzon Rumlarının Sadâkati

Giresun ve Gümüşhâne metropolid vekîlleri tarafından havâli-i mezkûrede sâkin Rumlar namına 22 Şubat 337 târihiyle Fransa ve İtalya Hükûmetleri başvekillerine keşide edilen telgraflarda Trabzon mülhakâtının Ermenilere terki hakkında devrân eden şâyî'alar şiddetle protesto edilerek ekseriyet-i kâhireyi teşkil eden Türklerin Rumlara mezâlîm yaptıklarına dâ'ir ortaya atılan müftereyât redd edilmekte ve Türklerle Rumlar arasında cây-gîr olan meveddet muhâdenetden fevka'l-âde kesb-i sıyânet etdiği ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti'nin Londra Konferansı'ndaki hey'et-i Murahhasası Türklerle müşterek olan Rum hukûk-ı âslî-i meşrû'asının te'mîn ve muhâfazasına me'mûr edildikleri bildirilmektedir.

Büyük Millet Meclisi'nde

Büyük Millet Meclisi'nin bugünkü ictimâ'ında ikinci ictimâ'-i senesi bidâyeti olmak münâsebetiyle Re'îs Mustafâ Kemâl Pâşâ Hazretleri tarafından ahvâl-i 'umûmiye-i dâhiliye ve hâriciyemizle meclisin bir senelik mesâ'îsinden bâhis gâyet mühim bir nutuk îrâd edilmiş ve meclis tarafından hararetle alkışlanmışdır.

Konferans Hakkında Ba'zı Haberler

Ankara 1 Mart: Londra Konferansı'nda Yunanistan'ı temsil eden Hey'et-i Murahhasa Re'îsi Kalokeropolos Yunan nokta-i nazarını îzâh ederken Yunan Hükûmeti'nin şâyân-ı arzu bir tarz idâre te'sis etdiğini söylemişdir. Aynı zamanda Yunan müşâvir-i 'askerîsi Mîr-alay Sarıyani Anadolu'da Yunan vaz'iyet-i 'askerîyesini ve hareketin takdîrinde tahsîl edecek netâyic hakkında Yunan Erkân-ı Harbiyesi'nin mütâla'âsını îzâh eylemişdir.

Ankara 1 Mart: İstefani: Berlin'den bildirildiğine göre Almanya tarafından konferansda der-miyân edilecek olan teklîfâtı tesbîte me'mûr tâlî komisyon ikmâl-i vazîfe etmişdir. Komisyonun tesbît etdiği teklîfât kâbine tarafından ayrıca tedkîk olunacaktır. Bu hususda, henûz kat'î bir karar ittihâz edilmemişdir.

Ankara 1 Mart: Avaneî Gazetesi'nin yazdığına nazaran Viyana'da bir sosyalist kongresi ictimâ' edecektir kongrenin programında muhârebâtın ilgâsı ve emperyalizme şiddetle muhâlefet edilmesi gibi mevâd dahi vardır.

Ankara 1 Mart: İrlanda parlamentosunun mahbûs olmayan ve hâricde bulunmayan tekmîl a'zâsı Valhda'nın riyâseti altında ictimâ' etmişdir. Netîce-i müzâkerâta İrlanda'nın istiklâl-i tamamı kabul edilmedikçe İngiltere ile müzâkerâta girişilmemesi kabul edilmişdir.

Şeyh Senûsî Hazretlerinin Hutbesi

Sayı: 1

Ve ey Mü'minler sizi 'azâb-ı elîmeden kurtaracak bir ticâret yoluna delâlet edeyim mi?:

Allah resûlüne îmân ve fî- sebîl- illâh mallarınızla nefslerinize cihâd ederseniz, eğrilerseniz bu sizin için daha hayırlıdır. Bunları yaparsanız Mevlâ-yı müte'âl sizin bütün günâhlarınızı afv ve mağfiret ve sizi altından ırmaklar akan cennât-ı 'ulyâna idhâl cennât-ı 'adn içinde gâyet latîf ve hoş mesâkinde iskân eder. İşte fevz-i 'azîm denilen en büyük sa'âdet ve rahat budur." Mazmûnundaki âyât-ı kerîmede cenâb-ı Allah'ın sizden satın almak istediği nefslerinizi teslîmini ifâya tenbîh için va'ad buyurduğu 'azîm kazancı işidiniz!

(Mâ-ba'dı var)

Müteferrik Haberler

Yunan Vahşetleri Kapanmaya Çalışıyor

Ankara 1 Mart: İzmit ve civârındaki Yunanlılar taht-ı işgâllerinde bulunan yerlerde kendi lehlerinde zulm ve cebirle müteferrik bir propagandaya başlamışlardır. Müslümân ahâlinin güyâ Yunan idâresinden memnûn buldukları ve şimdiye kadar mezâlîm ve i'tisâfâta marûz kalmadıkları hakkında tanzîm ettikleri mazbatalara cebren imzâ toplamak ve pek vahşiyâne bir şekilde icrâ ve irtikâbdan çekinmedikleri kîtâl ve yağma-gerliklerden Kuvâ- yı Milliyye tarafından îkâ' olduğunu zorla imzâ ettirdikleri bu mazbatalara derc-i 'ilâve etmektedirler. Yunan arzusuna mutâva'at eylemeyerek imzâdan imtinâ' edenler muhtelif bahânelerle derhâl tevkîf ve tazyîk olunuyorlar düşmanlarımızın bu sûretle hazırladıkları mazbataları Londra'ya göndererek konferansa icrâ-yı tesîr etmek istedikleri mevsûken haber alınmıştır.

Ankara 1 Mart: Varîd olan mevsûk ma'lûmâta göre Yunanlılar bir haftadan beri Trakya'nın her tarafında Türkler ve Müslümânlar 'aleyhinde pek şedîd tazyîkâta başlamışlardır. Yunanlılar Edirne mencâtından 400 Müslümân'ı hapis ile mevkûfen ve envâ'-i tazyîkât icrâ ede ede sevk etmişlerdir.

Tevkîf edilenlerin ekserîsi Trakya'nın eşrâf ve sâhib-i nâmûs ve haysiyet zevâtıdır. Yunanlılar tarafından Trakya'da bi-gayr-i hakkın tevkîf edilen Müslümânlar Yunan hapis-hânelerinde envâ'-i zulüm ve işkence ile bekletilmektedir. Trakya'da Müslümânlarla meskûn olan köyler Yunanlıların her nevi' zulüm ve cinâyetine sahne olmaktadır. Trakya'da Yunanlıların cebr ve şiddetine ma'rûz kalmayan eşya ve hayvânâtı gasp edilmeyen hiçbir Müslümân köy kalmamıştır. Yunanlılar Edirne ve Kırkkilisa civârında muhadderât-ı İslâmiyeye 'iffet-i şikest-âne ta'arruzlarda bulunmuşlardır

Vilâyet Haberleri

Ahvâl-i Havâ'îye

Şubatın yirmi altısında başlayan şiddetli fırtınalardan Çamlıyıl yolu kapanarak iki gün kadar yolcu ve posta işleyememişti. Şehrimizde de 'aynı sûretle şiddetli fırtınalar icrâ-yı hükm etmiş ve epeyce kar yağmıştır. Evvelki gün Yenihân kâ'im-makâmından gelen bir telgrafda Çamlıyıl yolunun açıldığı bildirilmekte idi.

Zâbıta Vukû'âtı

Sirkat

Bahtiyarbostanı Mahallesi'nde mukîme Erzurum Muhâcirlerinden Elmas evde bulunmadığı bir sıra Dikilitaş Mahallesi'nden Mahbûbe ve Deveci 'Âsım fırsattan bi'l-istifâde evde ba'zı eşyâ çaldıkları iddi'â edilmesine mebni maznûnların ifâdeleri alınarak evrâklarıyla berâber cihet-i 'adliyeye teslim edildikleri haber alınmıştır.

Cerh

'Osmanpâşâ Mahallesi'nden Halil Oğlu Turan vâlidesiyle çorap pazarından geçmekte iken vâlidesine tecâvûz-i lisânide bulunan Ahmet Turan taş atarak sol gözü üzerinden yaraladığı görülerek zâbıta tarafından der-dest edilmiştir.

Ta'yîn

Mekteb-i Sultânî 'ulûm-ı tabî'îye mu'allimliğini ifâ eden Eczâcî 'Alî Rızâ Efendi vekâlet-i celîlece mu'allimlikden 'afv edilerek yerine Almanya'da husûsî tahsîl gören Memdûh Bey ta'yîn edilmiştir.

Meclis-i İdâre-i Kazâ

Me'mûrîn Encümeni Kararları

Kayalı Nâhiyesi Müdîri Feyzî Efendi ile Mamuga Takım Kumandanı Tahsîn Bey'in vazîfe-i me'mûrelerini sû-i isti'mâl etmelerinden dolayı cünha ile Türkîli Nâhiyesi Müdîri Sa'îd Efendi'nin hakkındaki ihbârâtdan dolayı mücib-i mu'âheze bir hâlî görülemediğinden men'-i muhâkemesine,

Zara Zirâ'at Bankası Me'mûru Hakkı Efendi'nin ihtilâsından dolayı cinâyetle,

Odacı Tâce'd-din ile Jandarma Hüseyîn'in vazîfelerinde tesâmuhlarından nâşî cünha ile lüzûm-ı muhâkemelerine karar verildiği haber alınmıştır.

‘Azl

Hâliyâ vergisi tahsilâtı yüzde on iki nisbetinde olmasına binâen Zara Birinci Dâ`ire Tahsildârı Süleymân Efendi ‘azl edilmiştir.

Vilâyet Matba`asında Tab` Olunmuştur.

Müdür-i Mes`ûl: Zekî Ertuğrul